

Beslutningsforslag nr. B 93. Fremsat den 8. april 2008 af Rasmus Prehn (S), Lennart Damsbo-Andersen (S), Lene Hansen (S), Magnus Heunicke (S), Lise von Seelen (S) og Julie Skovsby (S)

Forslag til folketingsbeslutning om indførelse af frihedsrettigheder til kommunerne

Folketinget pålægger regeringen senest den 1. januar 2009 at indføre en række frihedsrettigheder til kommunerne, der skal give kommunerne større råderum til dynamisk udvikling og opgaveløsning, mindske den statslige centralisme og kontrol af kommunerne og sikre, at det kommunale selvstyre ikke udvandes.

Folketinget pålægges i første omgang at give kommunerne nedenstående frihedsrettigheder:

- Kommunernes administrative byrder skal reduceres med mindst 10 pct. inden for 5 år.
- Kommunerne skal have frihed til på en række områder selv at kunne vælge at tilbyde borgerne tilkøbsydelse i tilknytning til den kommunale velfærdsservice.
- Kommunerne skal have lov til i langt højere grad end i dag at eksperimentere med nye kommunale styreformer.
- Kommunerne skal fritages for det hæmmende tvangsudbud på 25 pct., som de i dag er underlagt. I stedet skal kommunerne have frihed til selv at afgøre, om det private eller det offentlige skal varetage opgaveløsningen.
- Kommunerne skal gives frihed til at bestemme, om de vil indføre akkrediteringsmodeller.
- Kommunerne og de enkelte institutioner bør gives frihed til at vurdere, om de vil indføre brugertilfredshedsundersøgelser.
- Kommunerne skal have frihed til at udføre beregninger ved kontrolbud ud fra et realistisk niveau, der svarer til deres faktiske omkostninger ved at udføre en given opgave. Kommunerne skal derfor fritages fra regeringens rigide procesregulering, der fastsætter, at kommunerne skal beregne deres kontrolbud på baggrund af langsigtede, gennemsnitlige indtægter og omkostninger.

- Kommunerne skal have frihed til at byde ind på opgaver i andre kommuner.
- Kommunerne skal sikres frihed fra de begrænsende regler, der i dag – i visse tilfælde – forhindrer fornuftige offentlige-private samarbejder. Kommunerne skal således have mere frihed i forhold til de regler, der betyder, at kommuner skal trække sig fra et offentligt-privat selskab, hvis salget til andre – herunder private – overstiger 25 pct. af omsætningen i selskabet.
- Kommunerne skal have frihed til selv at vælge, hvorvidt det skal være et krav for jobsøgende at foretage ugentlige CV-klik på www.jobnet.dk.
- Kommunerne skal have frihed til at give de regionale beskæftigelsesråd yderligere indflydelse, så de f.eks. kan fungere som bestyrelser for jobcentre.
- Kommunerne skal have frihed til at sammenlægge jobcentre og kommunale beskæftigelsesråd på tværs af kommunegrænserne med henblik på at sikre en mere sammenhængende indsats.
- Kommunerne skal have frihed til selv at vurdere, hvilket revalideringsforløb der er det bedste – herunder at give mulighed for at tilbyde revalideringsforløb, der forøger den enkeltes kompetence- og kvalifikationsniveau.
- Kommunerne får frihed til at aktivere tidligere, således at der gives refusion for aktivering, der er igangsat fra ledighedsperiodens 6. måned.
- Kommunerne skal have frihed til selv at fastsætte prisen på deres kommunale byggegrunde, hvis de i forbindelse med byplanlægning ønsker at reservere en byggegrund til særlig billige almene boliger.

- Kommunerne skal have frihed til at leje byggegrunde over en åremålsperiode, så f.eks. almene boliger, andelsboliger, private rækkehuse eller parcelhuse kan opføres, uden at det medfører finansiering af voldsomt dyre byggegrunde.
- Kommunerne skal have frihed til at øge anvisningsretten med 10 pct., som reserveres til boligsøgende, der arbejder eller påtænker at arbejde i kommunen.
- Kommunerne skal have frihed til at igangsætte forløb, der f.eks. kan afhjælpe misbrugsproblemer, boligproblemer, familiære problemer, psykiske problemer, gældsproblemer, sprogproblemer og andet, som reducerer den lediges muligheder for at komme i beskæftigelse.
- Kommunerne skal have frihed til at etablere fixerum for narkomaner.
- Kommunerne skal have mulighed for at indføre frit lejde for prostituerede, således at prostituerede kan give sig tilkende og søge hjælp uden at risikere at skulle betale f.eks. kontanthjælp tilbage.
- Kommunerne skal have mulighed for at oprette nye job på dagsbasis, hvor udsatte grupper kan søge job en dag ad gangen og dermed blive sluset langsomt ind på arbejdsmarkedet.
- Kommunerne skal have frihed til uden dispensation at etablere heldagsskoler.
- Kommunerne skal have mulighed for uden dispensation fra undervisningsministeren at etablere kommunale kulturcentre på folkeskolerne, hvor folkebibliotek og skolebiblioteker samles i en fælles dynamisk og stærk enhed.
- Kommunerne skal have mulighed for uden dispensation at etablere internationale klasser i de ældste klassetrin, hvor op til 40 pct. af undervisningen foregår på engelsk.
- Kommunerne skal have mere frihed til at samarbejde med idrætsforeninger i idrætsundervisningen i folkeskolen.
- Kommunerne skal have frihed til at samarbejde langt mere med det lokale foreningsliv om organiserede fritidstilbud i samarbejde med skolefritidsordninger/fritidsordninger. Samarbejdet kan handle om f.eks. idræt, musik, drama og natur.
- Kommunerne skal have frihed til at etablere såkaldte kontrolfri zoner, hvor hensynet til papir og bureaukrati må vige for hensynet til nærvær og omsorg.
- Kommunerne skal have frihed til at eksperimentere med at revidere reglerne om minutudmåling i hjemmeplejen.
- Kommunerne skal have frihed til – uden først at skulle søge om dispensation – at tilbyde f.eks. gratis tandpleje hos skoletandlægerne for de fattigste ældre medborgere.

Bemærkninger til forslaget

Regeringen har i 7 år øget den statslige centralisme og kontrol af kommunerne. Forslagsstillerne ønsker med dette beslutningsforslag at værne om den danske lokaldemokratiske tradition og sikre fleksibiliteten i det kommunale selvstyre bedst muligt.

Socialdemokratiet har tidligere lanceret 29 velfærdsrettigheder som løsningen på en række alvorlige velfærdsproblemer. Frihedsrettighederne i dette beslutningsforslag er næste logiske skridt. Mens velfærdsrettighederne sikrer alle borgere et anstændigt basissniveau i velfærden, sikrer frihedsrettighederne mindre centralisme og statsstyring, og at kommunerne får mere frihed i deres opgaveløsning.

Velfærdsrettighederne er med andre ord forudsætningen for, at der kan gives mere af den frihed til kommunerne, som er så tiltrængt. Regeringen har gennemført en omfattende kommunalreform med det formål at skabe større og mere bæredygtige enheder, der skal kunne løse flere opgaver selvstændigt. Virkeligheden er dog, at det er gået i den stik modsatte retning. Kommunernes selvstyre er blevet indskrænket, kommunerne og de offentligt ansatte bliver vist mindre tillid, og reglerne er i stort omfang skyllet ned over kommunerne siden VK-regeringen styret af Dansk Folkeparti fik regeringsmagten i 2001.

Det var under stor fanfare, at daværende indenrigs- og sundhedsminister Lars Løkke Rasmussen i 2001 udsendte et såkaldt frihedsbrev til samtlige af landets kommuner. Intentionen var at styrke det lokale selvstyre og det lokale engagement og sætte kommunerne fri til at finde på nye og kreative måder at løse opgaverne på. Individet skulle sættes før systemet, bureaukratiet skulle formindskes og kommunerne skulle have frie rammer til at sætte borgeren i centrum.

Det er nu 7 år siden, at regeringen forsøgte at charmere vælgerne og kommunerne med de bevingede ord om frihed og afbureaukratisering. I dag kan enhver dog se, at udviklingen er gået i den stik modsatte retning. Viljen til reelt at sætte kommunerne fri og give dem friere hænder til at finde nye måder at løse opgaverne på er forsvundet som dug for solen. Regeringens ord runger hult.

Faktum er, at kommunerne aldrig har været holdt i en kortere snor end under den nuværende regering. Der er blevet lagt et tungt lag af bureaukratiske regler og såkaldt procesregulering ned over kommunerne. Det har medført minuttyranni, ufrihed og unødigt komplicerede reguleringer af kommuner og medarbejdere, der skal levere velfærden til borgerne. Det er ikke tilfældigt, at f.eks. socialrådgiverne bruger omtrent 82 pct. af deres tid på bureaukrati frem for at tale med borgerne.

Situationen kalder på forandring. Kommunerne skal gives friheden og tilliden tilbage, så den dynamik og det lokale engagement, der er selve grundideen med det kommunale selvstyre, igen får en reel betydning. Derfor foreslår Socialdemokratiet, at kommunerne tildeles en række frihedsrettigheder.

Ved at give landets kommuner udstrakt frihed på en række områder, er det visionen at sikre større udvikling og dynamik, der kan forbedre og nytænke det danske velfærdssamfund. Ud fra deisen om, at flere hjerner tænker bedre end en, ønsker Socialdemokratiet, at landets kommuner gives muligheder for at søge nye veje og for at tænke skævt og anderledes. På den måde får det danske samfund et stort levende velfærdsværksted, hvor en mangfoldighed af nye ideer opstår og udvikles, nogle gode, andre måske mindre gode, men en række nyttige erfaringer høstes, og den samlede viden kan bringe den danske velfærd mod nye højder.

Frihedsrettighederne skal tildeles kommunerne i en forsøgsperiode og skal følges op af Velfærdsministeriet.

Kommuner, der vælger at gøre brug af frihedsrettighederne, skal meddele Velfærdsministeriet, hvilke frihedsrettigheder de ønsker at gøre brug af, så ministeriet kan følge konsekvenserne af forsøgene. Velfærdsministeriet skal sikre, at positive erfaringer kan udbredes til andre kommuner. Inden forsøgsperioden ophører, skal Velfærdsministeriet endvidere foretage en evaluering af frihedsrettighederne med henblik på at vurdere, om de skal gøres permanente.

Skriftlig fremsættelse

Rasmus Prehn (S):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om indførelse af frihedsrettigheder til kommunerne.

(Beslutningsforslag nr. B 93).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.